

NEWSLETTER 1/2021

PROJEKTU ZDRAVÝ KRAJ A MA21

12. 04. 2021

jihomoravský kraj

místní Agenda 21

OBSAH VYDÁNÍ:

Str. 2: Schválení odpovědného politika

Str. 2: Rozpočet PZK a MA21

Str. 3: Schválení akčních plánů

Str. 4: Noví členové a sdílení dobré praxe

St. 5: Dobrá praxe z Vedrovic

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

vítám vás u prvního vydání Newsletteru 2021.

Začátkem tohoto roku došlo ke schválení všech potřebných administrativních záležitostí, zejména s ohledem na krajské volby, které se uskutečnily v minulém roce. Vše proběhlo bez problémů a my se s vámi můžeme těšit na další rok fungování Projektu Zdravého kraje a místní Agendy 21. Stejně jako v roce minulém, i v tomto se naskytne několik výzev, které se budeme snažit úspěšně překlenout nebo splnit.

Bohužel ani letos se pandemická situace prozatím neuklidňuje bez tvrdých opatření, která stěžují náš běžný, ale i pracovní život. Od minulého roku jsme ovšem získali nové zkušenosti, a tak se budeme snažit pracovat o něco efektivněji na úkor nižších finančních prostředků a omezení vzájemných kontaktů.

V tomto čísle Newsletteru představíme (staro)nového odpovědného politika Projektu, dále rozpočtové možnosti a s tím související Akční plán zlepšování 2021. Mimo to upozorníme na sdílení dobré praxe a uvedeme inspirativní činnosti z obce Vedrovice.

Přeji příjemné čtení,

koordinátor Projektu Zdravý kraj a MA 21, Martin Sítek.

Schválení odpovědného politika

Odpovědným politikem za Projekt Zdravý kraj a místní Agenda 21 se opět stal člen Zastupitelstva Jihomoravského kraje člena Zastupitelstva Jihomoravského kraje, předseda Výboru pro regionální rozvoj a místopředseda Výboru pro meziregionální vztahy, **Radomír Pavlíček**, který je rovněž pověřen zastupováním Jihomoravského kraje na zasedáních *Valné hromady Národní sítě zdravých měst České republiky*.

Spolupráce s Radomírem Pavlíčkem tak pokračuje kontinuálně od roku 2019, nebyl důvod odpovědného politika měnit.

Rozpočet PZK a MA21

Rozpočet pro Projekt na rok 2021 by znatelně zkrácen. Schválena byla částka **699 000,-** na nutné **administrativní úkony a část aktivit**. Na základě této skutečnosti jsme museli upravit akční plán a nadále s jednotlivými aktivitami budeme pracovat dle pandemické situace a možností tohoto rozpočtu.

Již v první třetině roku 2021 bylo například vynaloženo 99 000,- na poplatek za členství v Národní síti zdravých měst a dále na platby za domény a webové služby PZK a MA 21 a projektu Bezpečně v Kyberprostoru.

Krácení rozpočtu Jihomoravského kraje se rovněž podruhé dotklo dotačního programu **Zdravé municipality**. Již v roce 2020 bylo financování programu anulováno a ani na rok 2021 se pro něj nenašly **žádné prostředky**. S dotačním programem ovšem do budoucna počítáme, jakmile bude finanční situace po pandemii příznivá.

Schválení akčních plánů

18. 2. Zastupitelstvo Jihomoravského kraje schválilo vedle odpovědného politika také oba akční plány, tedy **Hodnotící zprávu za rok 2020** (o aktivitách, které se podařilo nebo nepodařilo zrealizovat, jsme průběžně psali v minulých číslech Newsletteru 2020) a **Akční plán zlepšování pro rok 2021**.

Pojďme se podívat na stěžejní aktivity, které v akčním plánu pro letošek zůstaly a rádi bychom je zrealizovali, ač s omezenými prostředky. Jistě Vás budou zajímat především akce, realizované ve spolupráci s municipalitami.

Vratné kelímky:

I v tomto roce bude jednou z rozpočtově největších akcí, pořízení vratných kelímků. Musíme ovšem přistoupit na nižší částku o zhruba 26tis. Kč. Proto v roce 2021 plánujeme municipalitám, které kelímky ještě neobdržely, nabídnout celkem 8 500 kusů. Do výsledné ceny musí být započítána i grafická práce. Tento záměr schválí Pracovní skupina a následně budou municipality osloveny k podání žádosti. Dle poptávky opět provedeme průzkum trhu a oslovíme jednotlivé výrobce kvůli nacenění konkrétního množství kusů.

Připomínáme, že maximální množství kelímků pro obec je 500 kusů, pro svazky obcí či mikroregiony pak 3 000 kusů.

Preventivní akce – Onkomaják:

Rovněž chceme podpořit populární akce organizace Onkomaják, tedy Střevotour a Zdravé plíce. Částka pro tuto aktivitu bude podobná, jako v minulém roce.

Hromadná setkání se zástupci municipalit:

Tato akce přináší příležitost k vzájemnému informování a sdílení dobré praxe. Členové PZK a MA 21 se s koordinátorem Projektu schází 2x v roce. Kvůli koronaviru k tomu však v roce minulém došlo jen jednou a s ohledem na množství členů nebylo realizováno ani online setkání.

Setkání je podporováno pravidelně velkou účastí a jistě tomu bude i ve chvíli, kdy se uvolní restriktce. Obvykle je uskutečněno v některé ze zasedacích místností Krajského úřadu JMK na Žerotínově nám. 3. O blížícím se setkání budeme samozřejmě v předstihu informovat.

Noví členové a sdílení dobré praxe

Začátkem roku 2021 přibyl v Projektu nový člen a tím je obec Ždánice. Celkový počet obcí v projektu je tedy 38 a věříme, že se přidají další.

Tímto bychom zároveň chtěli apelovat, že účast v Projektu je podmíněna aktivitou i ze strany členů. Každý z členů má například možnost publikace vlastních článků formou blogu na oficiálním [webu Projektu](#). Některým členům stále chybí přístup a je nutné být v jedné chvíli společně u e-mailu, na který Vám přijde odkaz, jehož platnost vyprší do několika minut. V odkazu si zvolíte vlastní heslo a tím se otevře redakční přístup ke stránce Vaší obce, DSO či mikroregionu.

Velkou devízou Projektu je sdílení dobré praxe a informací mezi členy. Jedná se rovněž o stěžejní zaměření Národní sítě zdravých měst, která například vyhlašuje soutěž o nejlepší dobrou praxi a formou seminářů se snaží sdílet zajímavé a užitečné projekty členských municipalit.

Uvědomujeme si, že vlivem pandemie koronaviru nebylo v roce 2020 možné se osobně setkat. Zaměření na prostředí online, včetně sociálních sítí v tak velkém měřítku, může být mnohdy problematické, ale naše zkušenosti z posledního roku dávají najevo, že se tomuto trendu bude třeba přizpůsobit a pomocí online médií spolupráci více rozvíjet. Pandemie rovněž ovlivnila velkou část aktivit a průběh různých projektů, což se na (ne)aktivitě na sítích rovněž projeví. A přiznáváme, že bohužel i z naší strany.

Přesto bychom chtěli vyzvat všechny členy PZK a MA 21, aby své projekty a aktivity, týkající se sociálních, zdravotních, environmentálních témat a participací či chytrých

řešení sdíleli s námi. Díky našim sociálním sítím i webovým stránkám můžeme těmto aktivitám zajistit o něco větší dosah, zároveň Vaším sdílením našich příspěvků pomůžete propagovat celý Projekt Zdravého kraje a místní Agendy 21. Chceme se v letošním roce zaměřit na větší dosah PZK a MA 21 směrem k širší veřejnosti a zmíněnými prostředky toho lze velmi efektivně dosáhnout za krátkou dobu.

První vlaštovkou je spolupráce s distanční společností ZnojmoRegion a obcí Vedrovice, o jejichž dobré praxi se můžete dočíst v následující kapitole.

Pokud budete chtít projevit zájem o vzájemnou spolupráci, můžete kontaktovat koordinátora PZK a MA 21 na e-mailu: sitek.martin@jmk.cz, nebo sdílením, lajkováním a označením Zdravého kraje na sociální síti Facebook <https://www.facebook.com/ZdravyJMK> či na Instagramu pod hashtagem #zdravyjmk.

Dobrá praxe z Vedrovic

Vedrovice jsou obec v okrese Znojmo a jako první se s námi podělili o několik projektů, které zasahují do témat Projektu Zdravý kraj a místní Agenda 21. Jejich sdílením se mohou všichni členové Projektu inspirovat nebo v nich nalézt vlastní, podobné úsilí. Pojďme se na aktivity Vedrovic podívat blíže.

KRAJINA A PŘÍRODA

Již v roce 2014 proběhly kompletní pozemkové úpravy, po kterých se v katastru obce vybudovaly do roku 2018 **tři biokoridory a jedno biocentrum** z podpory Státního fondu životního prostředí.

Roku 2019 bylo vysazeno **6 nových alejí** = 5 alejí z grantu Nadace ČEZ a podpory a podpory Klimagrün (<http://zivepomezi.cz/projekty/klimagreen/vysadby>) a 1 alej z dotace MAS (SZIF).

2019 **nová polní cesta** (podpora Státního zemědělského intervenčního fondu), podél které byla vysazena **alej** formou komunitní spolupráce – sázeli místní senioři a děti z MŠ.

2018 muselo být vytěženo větší množství **akátu v obecním lese**. Ten na své pile ve Vedrovicích nařezal pan Petr Lišfák na fošny, ze kterých po vyschnutí stolař v Kubšicích (Libor Buršík, rodák z Vedrovic) **vyrobil 21 kusů laviček**. Na podzim 2020 jich část byla instalována na místa, která byla vytipována **podle potřeby a zájmu místních** (monitoring, kam lidé nejčastěji chodí na procházky). Počátkem roku 2021 vyzval starosta veřejnost na FB, aby sama doporučila další vhodná místa pro umístění zbylých laviček. Šlo o projekt nazvaný „**Lavičky pro stréčky a tetičky**“.

Roku 2020 se **Vedrovická hrušňová alej** umístila na 4. místě v anketě **Alej roku** za Jihomoravský kraj. Připomíná symbol obce – hrušky jsou v obecním znaku. Původní alej vysazena už v letech 1908–1910, ale z původních stromů zbyly jen 4 ks. Díky iniciativě místních byla v roce 2014 vysazena nová alej, kdy se občané sami aktivně podíleli na výsadbě i následné péči o ně.

HŘIŠTĚ A ODPOČINKOVÉ PLOCHY

2018 vybudována „**odpočinková zóna Písničky**“ v místě, kde dříve cvičivali Sokolové. Senioři si přáli hřiště pro pétanque a děti si k tomu navrhli dětské hřiště.

2020 tuto „odpočinkovou zónu“ doplnila „**zóna aktivní**“ (sportovní): work-outové hřiště vybudované opět komunitně. Oba projekty byly realizovány za finanční podpory Ministerstva pro místní rozvoj.

V roce 2019 obec Vedrovice dokončila projekt „**Zahrada v přírodním stylu při MŠ Vedrovice**“, který byl realizován za finanční spoluúčasti Státního fondu životního prostředí.

SPOLKY A KOMUNITA

Zapojení obyvatel do aktivit obce, právě od toho si slibujeme možnost rozhodování o výsledné podobě projektů, vlastní angažovanost a pracovní zapojení za aktivní účasti **všech věkových generací!**

2020 **Covidový sloup** – vztyčen díky zápalu místních na Vlčí hoře. Dřevěný kříž o výšce 5 m jako symbol doby covidové (záměrný odkaz na historické morové sloupy).

Vyrobili jej místní řemeslníci a vztyčen byl partou nadšenců původní technikou jen za pomoci lan a žebříků. V budoucnu by jej měl doplnit kříž žulový a později i křížová cesta.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10122427178-udalosti-v-regionech-brno/321281381990104-udalosti-v-regionech/video/811165>

Klub seniorů – partnerství s obdobným klubem na Slovensku. Účast na Olympiádě seniorů na Slovensku.

Spolek přátel tradic a vína – podpora lidových tradic spojených se zemědělským zaměřením obce. Obnova dožínkové slavnosti „**Trešón**“ ve dvoře Vedrovického Muzea. Zastavení ve vinohradech na Staré Hoře, **Expedice za sousedy** (akce pro cyklisty i pro pěší s návštěvou vinných sklípků) v sousedních Kubšicích.

Mateřské centrum Čtyřlístek – místní komunita, která vznikla v roce 2008. V roce 2021 vybudování mezigeneračního centra pro scházení a společné trávení času dětí, dospělých i seniorů. Finanční podpora Jihomoravského kraje.

HISTORIE

2010 otevření **Archeologického muzea** s neolitickou expozicí, **turistickým infocentrem, knihovnou i ekoporadnou**. Součástí je i dětský koutek. Ve dvoře tzv. vesnická stodola s poklady ze starých dobrých časů + technická památka větrné kolo s čerpadlem vody - jako jediný kompletní objekt tohoto druhu na jižní Moravě z r. 1912, zapsaný v Seznamu kulturních památek ČR.

<https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/jihomoravsky-kraj/1325919-vedrovicti-otevrel-muzeum-archeologickych-nalezu>

Dlouhodobý archeologický průzkum Moravského zemského muzea (přes 30 let) – **unikátní nálezy** zejména z neolitu/eneolitu, mj. Venuše tzv. Střelického typu.

Vybudována **Archeostezka** – cca 5 km okruh po nejvýznačnějších archeologických místech v okolí Vedrovic.

OCENĚNÍ

2017 Modrá stuha (za společenský život) v regionálním Jihomoravském kole **soutěže Vesnice roku 2017**.